

संरक्षित क्षेत्रसम्बन्धी कानूनका

सन्दर्भमा

विद्यमान व्यवस्था र चाहेको अवस्था

प्रस्तावना, उद्देश्य, वर्गिकरण, व्यवस्थापन योजना,

विद्यमान व्यवस्था	नयाँ कानूनमा के हुनु पर्छ ?
<p>प्रस्तावना संरक्षण, सम्बर्द्धन, विकास तथा उचित व्यवस्था र उपयोग गरी सर्वसाधारण जनताको सदाचार र सुविधा कायम राख्ने</p>	<p>- स्थानीय समुदाय र आदिवासी, सरोकारवालाहरु र सरकारको सहकार्य -न्यायका विश्वव्यापी मान्य सिद्धान्त र अन्तर्राष्ट्रिय कानुनी मान्यता बमोजिम नेपालका संरक्षित क्षेत्रको दीगो व्यवस्थापन, सदुपयोग र यसबाट प्राप्त लाभको समन्यायिक बाँडफाँड</p>
<p>संरक्षित क्षेत्र व्यवस्थापनको उद्देश्य आवश्यक ठानेमा - अस्पष्ट तथा नखुलाइएको</p>	<p>संरक्षण, दीगो उपयोग र लाभको समन्यायिक बाँडफाँट</p>

व्यवस्थापकीय वर्गिकरण

सरकार, संस्था र परिषद्

व्यवस्थापकीय वर्गिकरण

परामर्शका आधारमा व्यवस्थापकीय वर्गिकरण निर्धारण गर्न पाउने गरी खुला राख्ने

व्यवस्थापन योजना

राष्ट्रिय निकुञ्ज निकुञ्जवा आरक्षको

व्यवस्थापन : राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्षको उपयुक्त व्यवस्थाको

लागि आवश्यक भएमा तोकिएको

अधिकारीले राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्ष भित्र शिकार गर्न, कुनै

प्राकृतिक उपज हटाउन वा अन्य यस्तै आवश्यक कामहरू गर्न सक्ने ।

व्यवस्थापन योजना

संरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी कार्यालयले

व्यवस्थापन योजना बनाई परिषद्बाट

अनुमोदन गराउनु पर्ने ।

स्वीकृती - ???

कार्यान्वयन - ??????

परिषद्, व्यवस्थापन समिति र उपभोक्ता समूहको संरचना

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
विद्यमान प्रतिनिधित्व उपभोक्ता समिति, जिविस र वार्डेन	हुनुपर्ने प्रतिनिधित्व - समुदाय, स्थानीय सरकार र सरकारी निकायका साथै निजी क्षेत्र र अन्य सरकोकारवालाहरुको सन्तुलित प्रतिनिधित्व - समावेशीय निर्वाचन प्रणाली
बैधानिक हैसियत अर्ध बैधानिक र कमजोर	बैधानिक हैसियत समुदायले एकल रुपमा व्यवस्थापन गरेकोमा परिषद् पूर्ण स्वायत्त हुने र संयुक्त व्यवस्थापन हुने पद्धतिमा परिषद्को बैधानिक हैसियत हुने ।

व्यवस्थापन समिति

- उपभोक्ता समितिको
हैसियतमा रहेको

व्यवस्थापन समिति

- व्यवस्थापकीय र समन्वयकारी
हैसियतमा रहने ।

उपभोक्ता समूह

- कुनै व्यवस्था नभएको

उपभोक्ता समूह

- व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयन
गर्ने गरी बैधानिक हैसियत हुने

लाभको समन्यायिक बाँडफाँट

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
विकास परियोजना मार्फत खर्च	घरधुरी तहसम्म लाभको बाँडफाँड पुग्दा विकास खर्च र विपन्न एवं प्रभावित वर्गलाई प्रत्यक्ष सहयोगका बीचमा सन्तुलन
सञ्चित कोषबाट रातो किताव मार्फत खर्च	संरक्षित क्षेत्रको आम्दानीको सोभै भुक्तानी
संरक्षित क्षेत्रको आम्दानी - जहाको तही	जैविक विविधता अक्षय कोष -आम्दानीको ५० प्रतिशत सम्बन्धित संरक्षित क्षेत्रमा र बाकी ५० प्रतिशत जैविक विविधता संरक्षण कोषमा जम्मा गर्ने र यस्तो कोषमा सरकार र दाताको रकम पनि जम्मा गरी रकम नपुग भएका संरक्षित क्षेत्रमा उपलब्ध गराउने ।

सेवा व्यवसाय र स्रोतको परिचालन

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई

सेवा व्यवसायी छनौट

- मन्त्रालयले सिधै छनौट गर्ने
- सेवा शुल्क निर्धारण मन्त्रालयले गर्ने

हुनेपर्ने व्यवस्था

सेवा व्यवसायी छनौट र स्रोत परिचालन अनुमति

- निश्चित आधारहरु सहित कार्यालयले छनौट गरी परिषद्बाट अनुमोदन
- शर्त र आधारहरु उल्लंघन गरेमा विभागले अनुमति खारेज वा न्यायिक उपचार

चोरी शिकारी नियन्त्रण

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
सरकारी अधिकारीलाई अधिकार, जिम्मेवारी र तजविजी अधिकार दिइएको	<ul style="list-style-type: none"> - अनुसन्धान तथा तहकिकात गर्ने र मुद्दा हेर्ने निकाय अलग अलग हुनु पर्ने । - चेरी शिकारी मुद्दा अदालतले हेर्ने व्यवस्था हुनु पर्ने ।

अनुगमन र प्रतिवेदन प्रणाली

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई

अनुगमन र प्रतिवेदन
प्रणालीबारे व्यवस्था
नभएको

हुनेपर्ने व्यवस्था

संरक्षित क्षेत्रसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय
सन्धि सम्झौताहरुमा व्यवस्था
गरिएका मापदण्डहरु कार्यान्वयन
भए नभएको बारेमा स्वतन्त्र
अनुगमन र मूल्यांकन गरी प्रतिवेदन
सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था हनुपर्ने ।